

ROK 1894 VÝSTAVNĚ NEPOCHYBNĚ
dlouho v paměti, co rok nepřítivý
všem vrstvám obyvatelstva. Změnou
systému národohospodářského, kte-
rou podnikla demokratická vláda,
uvržen průmysl země v tlesk a záhl-
ku, která svržena znepokojením
finančním, následkem obměněných
zákonů k úpravě měny. Tím trpěl
celý průmysl, podnikatelé jako dělní-
ctví a obchod veškeren. Na dělní-
ctví zejména uložila tíseň plnou
mírou, neboť nejen že značná část
musila zahálet pro nedostatky za-
městání, nýbrž i ti kdož pracovali
z větší části musili činit tak za mzdu
skrovnější. Ne lepším byl minulý
rok též i pro rolnictvo. Nehledě ku
těm státům západním, v nichž aro-
vštěnou suchem zmařena, byl pro
veškeré rolnictvo rok minulý též
rokem nepřítivým. Hlavní plodi-
ny skoro všechny klesly na cenu
dříve nikdy nebyla a přinesly rol-
níku špatnou odměnu za celoroční
namáhání. Pšenice, hlavní plodina
severní, klesla jednak následkem
sucha v trzích zahraničních, jed-
nak menší potřebou vycházející z
nutné šetrnosti doma, na cenu ne-
slýchávanou nízkou, na 50 c. za bušl v
trzích hlavních a na 25 až 45 c. bušl
v rukou rolníka, za kterouž cenu
ovšem sotva vyplácí se jí pěstování.
Ne lépe dělo se pěstovatelnými hlavní-
mi plodinami jízni, bavlny. Táž ze
stejných příčin klesla na cenu ne-
slýchávanou nízkou. Nikdy nebylo pa-
trnějším než v minulém roce, že
průmysl s hospodářstvím kráčí rukou
v ruce a co na újmu jest jednomu,
pocítuje druhý. Káž byly by zku-
šenosti roku minulého národu země
této poučícím trvalým, že dlužno o
všechny zájmy země pečovat: chce-
me-li požívat blahobytu.

HOVORNA.

(Pouze dotazy písemně tříděním tazatele opa-
telně dojdou pověření a odpovědi. Do-
pisy nepodpísané a anonymní nemo-
žno ponehati místa v listě.)

Utica, N. Y. Prosim, sdělte v
Hovorň, když by někdo byl dlužen
malou částku peněz a byl začalován
u soudu a nabízel se splácti dluh
v týdenních lhůtách a věřitel to ne-
přijal, zdali by dlužník byl povin-
nen dluh jinak splácti.

J. Coufal.

Odpočív. Kdo komu něco dlu-
huje, jest povinnen to splácti a vě-
řitel nemusí přijímat splátky dle
vše dlužníka, když nechce, nýbrž,
obdrží-li proti obžalovanému rozsu-
dek, může vésti exekuci na celou
dlužnou částku, totiž jestli dluh-
jící má nějaký majetek, který lze
zabavit.

Louisville, Colo. Prosim, sdělte
v Hovorň, zdali to přijde do no-
vin, až se v Oklahomě budou zase
dávati pozemky zdarma a mnoho-li
by stála cesta jednu osobu z Den-
ver do Perry. Jos. Hampeis.

Odpočív. V Oklahomě se ne-
budou více dávati zdarma pozemky,
budou se tam ale zaujímat ještě
nějaké pozemky indiánské, o čemž
zprávu v časopisu podáme. 2. Lf-
stek z Denver do Perry bude státi
asi kol 20, což můžete zjistiti
přeptáním se v ofisu železničním.

¶ Již po mnoho měsíců hádá se
americké oddělení pro národopisnou
výstavu v Chicagu, máli se stavět pa-
vilon či osada, ale prostředky nejsou ani
k jednomu, ani k druhému. Záměrní
krajane v Chicagu i jinde drží kapsy
oběma rukama, jako vždy, když se
jedná o jakýkoliv účel národní.

¶ Kapelníkem námořnické kapely
v loděnici brooklynské zvolen byl
krajane Emanuel Boleška. Táž ve
válece v letech 1861-63 byl kapela-
zem v 6. pluku pěchoty a od r. 1874
sloužil v námořnictvu.

¶ Ze Smithville, Bastrop Co., Tex.,
se oznamuje, že v pátek 18. prosince
přijel tam o život krajane Martin
Hajdík. Táž vrátil se domu a ne-
šťastnou náhodou spadnul z vozu a
na místě mrtev zstal.

¶ Amerikánsko-Slovenské Noviny
vydaly k vánoční slavnosti číslo o
26 stránkách, obsahující podobizny
mnoha českých Slováků.

Zlodějská Tammany.

Čím hraneček jednou navše, tím
př dlouho zapáchá, tak praví jedno
české přísloví. Přísloví to nehodí
se snad lépe jinam než na Newyor-
skou Tammany.

Všeobecně známo jest, že Tam-
many jest demokratický politický spo-
lek v New Yorku, který v zájmu
svém a svých členů ovládá politiku
města toho po drahně destilet.

Počátkem let sedmdesátých odha-
leno bylo, jakých nekalejích cest a
prostředků Tammany používá a kte-
rak veškeré občanstvo, nejen města
New Yorku, nýbrž i státu vykořisťu-
je. Odhalení to způsobilo tehdy roz-
ruch a odpor proti Tammany tak vo-
líky, že pod vůdcovstvím Tildena
tato poražena a její vůdové, kteří
ovšem největšími viníky při okr-
dání občanstva byli, potrestáni došli.
Tehdy mělo se za to, že tím roztl-
štěna byla moc Tammany a nikdy
více se nevzpamatuje, aniž mosi vlá-
dní v městě New Yorku kdy opět
uchvátí. Však myšliti se velice v-
šchni kdož takto soudili, jak letošní
vyšetřování výboru Lexowa doka-
zuje.

Vyšetřování výboru tohoto, usta-
noveného senátem státním, dělo se
skoro nepřetržitě od skončení zase-
dání sněmu státního a vyšly jím na
jevo věci, které by jinak byly pe-
zchovány snad nemožnými. Shledáno,
že Tammany prostřednictvím policie
vládla rukou železnou a vydřala
obecenstvo měrou takovou, vůči kte-
ré jednání lupičských rytířů ze stře-
dověku jest milosrdným. Od po-
uličního prodávče ovoce nahoru
skoro každý obchodník musel odvá-
diti prostřednictvím policie povinný
obnos všemoceně Tammany. Však
co nejhoršího, že nejhorší třídy spo-
lečnosti lidské docházely ochrany
Tammany a úřadů dělením se o ne-
kale nabytý lup svůj. Karbančí,
švindlíři předstírající prodávati fa-
lešné peníze, prodáváci loterních líst-
ků, domy špatné pověsti a tým po-
dobné, museli systematicky dělit se
o peníze na obětích svých vydřené.
Pravidelně museli odváděti jistou
uloženou jim daň kolektoru stojte-
mu v službě Tammany a placenému
městem, ten podržel část peněz ko-
lektovaných, odváděje ostatní in-
spektoru a táž opět svému předsta-
venému. Běda tomu kdo opovážil
se odmítnouti zaplacení požadované
od něho částky; takový byl sthán
policijně, pokud nepodrobil se libo-
vůli těchto lupičů.

Jaký následek bude mít toto od-
halení, dlužno teprve vyčkati. Jest
sice pravda, že tak jako počátkem
let sedmdesátých, byla Tammany
poražena v minulých volbách, však
kdo ví jestli moc její jest zlomena a
zdali nepodaří se jí většinu viníků
před rukou spravedlnosti uchrániti a
zdali možno bude potřebné reformy
ve správu městskou zavěsti, aby po-
dobné okradání pro budoucnost ne-
možným se stalo. To bylo by lze
docílití ovšem pouze jen tím, když
by voličstvo New Yorku nedopustilo
toho, aby Tammany znovu mosi do-
sáhla; však vzhledem k minulosti,
totíž vzhledem k tomu, že počátkem
let sedmdesátých Tammany také
zdrcena byla a přece opět následkem
zastřenosti voličů vlády se domo-
hla, dlužno pochybovati o tom, že by
porážka minulá a odhalení učiněná
tentokráte Tammany zničila. Jestli
bohužel smutnou skutečností, že lid
lhotejší jest ku zájmům obecným,
poněkud váže starost o politické zále-
žitosti obyčejně v rukou řemeslní-
ckých politikářů, kteří ovšem jen
pouze vlastního prospěchu si hledí.
Když prospěchářství takové nabyde
míry přílišné, zvedne se někdy lid a
provede politickou revoluci; však to
jenom je časovým a v brzku padá
lid opět v starou lethargii, zapomí-
náje, že věčné bdení jest cenou svo-
bohy, jak vidíme na tomto případě
v New Yorku.

Od srdce k srdci.

Od samého vzniku myšlenky obe-
slati Národopisnou výstavu sledova-
li jsme tuto s velkým zájmem a oba-
vami zároveň. Počínal, jenž dotýkal
se nás nejen jako Čechů, ale i jako
Čecko-američanů zároveň, zaslonžil
si podpory všech našich časopisů a
jednoho každého jednotlivce. Oba-
kávali jsme, že časopisy česko ame-
rické bez rozdílu uchopí se myšlen-
ky té a budou ji fedrovati, aby roz-
ntily zájem o ni v nejširších kru-
zích svého členství, že před ní
veškeré ostatní podniky ustoupí pro-
zatím do pozadí. K důstojnému
obslužení, které sloužilo by nejen
nám, ale i celému národu českému
ku etí, bylo třeba práce společné,
úsilovné, nadšené, nerušené řevni-
vosti a nevornosti, o ní rozbilo se do-
posud vše, co jsme podnikli. A
právě tyto odvěké vlastnosti české
vzbuzovaly v nás opodstatnělé oba-
vy, že v níve obrátí dílo sotva za-
počaté. Taktéž i "vzácná ochota",
s kterou většina našich časopisů vy-
chází podnikům národním (z kte-
rých pro ně obchod nekouká), vsříte,
utrvzovala nás v obavách, že z celé
národopisné bude mnoho řeči a má-
lo skutků. Žel, že dosavadní výsled-
ky poukazují k tomu.

"Co jsme vykonali?" Tato otáz-
ka mívá obyčejně stejnou odpověď:
— nic a při Národopisné ozve se
ještě tučet ozvěn — nic, nic, nic a
ještě jednou nic. Přechtíme si po-
zorně obsáhle protokoly uveřejňova-
né o schůzích chicagského výboru,
sledujeme jeden po druhém a přijde-
me k tomu smutnému poznání, že
celé jednání naraženo jest na kopyto
dosavadních podniků, totiž že se
mnoho mluví ale málo jedná. Ve
schůzích využívá každý svého
práva ku slovu do krajnosti, mláti
se prázdna sláma a konec ku konci
dosáhne debata oné zajímavosti, ja-
ko v onom otřepaném solovém vý-
stupu "Plázor". Při tom hraje
nemalou úlohu jesitnost a nevraži-
vost jednotlivých "kapacit", které
nedovedou zájmy osobní podříditi
zájmu celku a jestliže chce mít je-
den veřejně natřené zelené, jest druhý
pro žluté, třetí pro hnědé, konečně
čtvrtý by rád aby se olakovaly a než
dojde ku konečnému usnesení uply-
ne týden a pak začne tentýž proces
s okenicemi atd. atd.

Máme stavět pavilon neb osadu?
Co zbytečných slov a inkousta bylo
již vyplýváno a konečně usnešení
o věci té jest ještě tak daleko jako
napočátku před několika měsíci.
Má a může li se vůbec něco stavěti,
pak nechť staví se to, co vyhovelo
by požadavkům národopisným.
Chceme-li ukázati charakteristický
obraz života Čecha vstěhovalce v
této zemi musíme voliti to, co jest
nejzajímavějším, čistě rázovitě a v
největším kontrastu k poměrům
evropským a to vše skýtá nám život
farmera od prvního jeho příchodu
do pusté, neosazené krajiny až do
té doby kdy postaví si slušnou, mo-
derní farmu a domůže se zámožno-
sti. V tom viděli by naši krajane
záměstí nejzajímavější obraz z na-
šeho života, který by krom toho byl
laciným. My nebydlíme zde v pa-
vilonech a jestli některý veliký me-
cenáš, jenž prudce horlí pro posta-
vení nádherného pavilonu, by rád
viděl na výstavě svou residenci, ať
si ji laskavě postaví sám a přidá k
tomu třeba i svou sochu. Do
"basementu" ať postaví několik be-
den Korbelova moku, do "parloru"
ku pianu několik vlasteneckých deer
za svou mateřštinu se stydících a
bratři naši v Čechách poznají jak
že bydlí a žijí naše národní "kapa-
city." Či doufají tito páni, že několi-
ka sty podobizen, představujících
ty, kteří mají jedinou zasluhu, že
mohou si za ten spás zaplatit pětku,
v pavilonu rozvěšených, vyhoví pož-
-

avkům, jaké do národopisné výsta-
vy jsou kladeny?

"Zobrazte život našeho dělníka!"
volají jini, kteří své dělnictví při
každé příležitosti mají na jazyku, ač
bez rukaviček před dům nevyjdou.
Rozhodně charakteristický byl by
to obraz, ale ani z daleka nedá se
správně zobraziti, zvlášt ve spojení
s tím nádherným pavilonem. Či má
se naznačiti, jak chudý přistěhovalce
najme si v tenementním domě prázd-
ný byt, vyplň jej nejnutnějšími a
pak v potu tváře pracuje poctivě pe-
tud, pokud nechytí se něčeho výno-
snějšího, čemu říká se všeobecně
americký humbug? Pak to jde
ovšem rychle až k nádhernému pa-
vilonu někde na boulevardu. Kdo
by rád takový postup vstěhovalce
znázorněti viděl, nechť vyvstane a
naznačí cesty a plány, jimiž možno
jej prověsti. Tím, co doposud bylo
navrhováno, rozhodně nic podobné-
ho se nenaznačuje a požadavkům
národopisným ani z daleka se ne-
blíží.

Naproti tomu život přistěhovalce
farmera, jenž usadil se v pusté, neo-
bydlené doposud krajině, postup je-
ho práce od prvých nutných počá-
tků přjezdu do krajiny na plachetní-
vozu, první brázdy vyorané v pa-
rensaké práziri, zřícení toho nešťas-
ného "drňáku", nad kterým tak
mnohým páním, kteří jsou zvykli
na pavilony, zřetává rozum stát, má-
lý prkenný domeček, k němuž později
lepší obydelné stavení se přistaví, až
konečně moderní, vším zařízením
opatřená farma, bude zajisté daleko
zajímavější než cokoli jiného. Při-
dejte k tomu obydelné jednoduché
stavení městské se zařízením bytu
dělnického, obchodníkova, při čemž
může býti spojen hostinec a budou
míti v Čechách lepší i zajímavější
obraz z našeho života než bychom
jim podali desíti pavilony, naplněnými
podobiznami různých neznámých
osob v rytfských uniformách a spo-
kových čmoučkách. Z těch bude
až příliš patrná holá skutečnost, že
tu máme mnoho parády v spolkaření,
ale k činům pro samé mláčené
prázdné slámy dostati se nemáme.

S potěšením uvítali jsme rozhod-
nutí přijaté v poslední schůzi zá-
stupu chicagských, nřmž odkazuje
se výboru páni architektů v uvážení
zřízení celé osady. Tešíme se na-
dějí, že tito pochopí svůj úkol a
předem budou míti na zřeteli to, že
výstava bude národopisnou a co ta-
ková sloužit má k znázornění naše-
ho života jakým skutečně v cel-
ku jest a ne jak jeví se v residencích
několika boháčů a v podobiznách
širšího významu postrádajících figur,
v parádních — po případě i vypj-
čených — fracích a uniformách.
Před několika již měsíci pronesli
jme nepokrytý náš náhled o nezdaru
celého podniku a žel, že chýli se k
jeho uskutečnění. O jednu národní
ostudu bude více a ti, stále vnějším
pozlátkem našeho vlasteneckví kla-
maní krajane v staré vlasti, poznají
nás jednou bez škrabošky, poznají
ten náš vlastenecký humbuk v celé
jeho nahotě. Chováme jediné jen
ještě přání v té věci a tím jest—aby
chom se mýlili.

ČESÍ V AMERICE.

¶ První Česká Obstaravatelská
Společnost, která před rokem chval-
ně známým a všeobecně oblíbeným
krajany našimi pořizavcím p. Max
Kirchmanem v Chicagu založena by-
la, vydala v minulých dnech druhý
svůj katalog, v němž naléztí lze vy-
obrazení i ceny všeho co prostřed-
nictvím firmy této objednáno býti
může. Najdete v něm pianu, harmo-
nia, hrač stroje, flašinetu, harmoniky
tlačí i dechové, housle a vůbec
veškeré nástroje hudební, zboží kle-
notnické všeho možného druhu, ve-
locipedy, stroje šicí, zbraně stříelné,
a vůbec všechny věci, na něž jen po-

mysteti si můžete. Kdykoliv něco
potřebujete, obraťte se na firmu tuto,
pod adresou 774-776 12, Boulevard,
a můžete býti jisti, že bude Vám
svědomitě a k úplné spokojenosti
poslouženo. Na požádání zaslan Vám
bude katalog zdarma.

¶ V St. Louisu, Mo., se také již
všechno olně strojů k obslužení "ná-
rodopisné." Hodlají se tam dát fo-
tografovati všichni osadníci přibývají
pod rokem 1850. Ubývá jich sice
ustavičně, ale se strany svobodomy-
slně jsou ještě na živu pp. Kaminek,
Jindra, Klamer, Suda, Stankovský,
Roth, Šeb, Moler, Jos, Mayer, V.
Holý, Ašner, Sieher, Bakola a Adolf
Wachtl. Tito skorem vešmoe po-
cháztí od Švihova a z Přelatic. U ka-
toličské strany jest jih též občelik.
V St. Louisu vlastní Čechové více
než 1000 domů, z nichž některých
stála pouhá stavba \$2000 až \$10,000.
Mají tam celé ulice Čechy vlastněné
a ty by měli rozhodně také býti fo-
tografovány. Říditelstvo Národní
služby nechá budovu fotografovati z
venčí i ze vnitř; Slovanská Lípa
svou knihovnu; svobodná škola dvě
třídy žáků a žáček, Sokolská Jednota
stín a řady Č.S.P.S. též každý zvlášt.
Mimo to každý rád povolil z kasy
slušný obnos na krytí výloh. Táž s
továrny, jež naši vlastní anebo v
nichž jsou zaměstnáni, budou foto-
grafovány. Řád Missouri nejstarší
to spolek Č. S. P. S. pošle svůj starý
prapor do Prahy.

¶ Následkem agitace zahájené So-
kolskou Jednotou Blesk usneš se
také Čechové baltimorskí obslat dů-
stojně národopisnou výstavu. Dne
16. pros. pořádn byl po parníku
výlet do Bohemian Manoru čili "če-
ského panství" v Marylandu a tam
fotografovány veškeré památnosti.
Ve schůzi, která za účelem obslužení
výstavy pořádná byla zvolen výbor
historický, jenž na starosti má se-
psati vše, co týče se Čechů mary-
landských od Augustyna Heřmana
na českém panství v Cecil Co., če-
ských sklárén, které před 150 lety
již na řece Severn se nalézaly, če-
ským domě Kaminského, jenž nalezal
se na nynější Grant a Water ul., kde
Jiří Washington ubytován byl, až
do nynější doby. Pak zvolen výbor
výstavní, jenž obstará památnosti
jako fotografie českého panství, če-
ského mostu, zřícenin sklárén na
Severu river, kopii originálů mapy
státu Marylandu, spracované v 1642
Augustynem Heřmanem, fotografie
českých národních sborů v Baltimore
a podobné. Konečně zvolen výbor
finanční, který má sbírat příspěvky
na krytí výloh a fotografováním a
vším ostatním spojených. Hnuť toto
týká se spolků svobodomyšlných.

¶ V Brenham, Tex., postřelen byl
19. prosince náhodou krajane M. No-
vák. V železničském obchodě pro-
hlížel si totiž prodávče nabitý re-
volver, když tu tento pojednou spu-
stil a kule náhodou krátkostřelnou
kolem krajanu Novákoví pravou ru-
kou projela a i v prsou jej zranila.

¶ S Novým rokem počal vycházeti
nový evangelický časopis, 'Jednota',
vydáváný a redigováný pastory V.
Pískem z New Yorku a V. Vaňkem,
dosud vydavatelem metodistického
Křesťanského Posla v Chicagu. Pan
Vaňka se za účelem působení při
Jednotě přestěhoval do Baltimore. Jak
vyrozumíváme, má nový časopis
sloužiti zájmům evangelickým vůbec,
totíž všem různým evangelickým de-
nominacím. Časopis jest o 16 strán-
kách, v barevném obalu, vycházeti
bude dvakrát měsíčně a bude dojata
prospívati péči zkušeného žurnalisty
p. Vaňka. Předplatné obnáší \$1.00
na rok. Adresa: Jednota, 628 N.
Eden St., Baltimore, Md.

Obdržel

první odměnu — na svět. výstavě

DR

PRICE'S
CREAM
BAKING
POWDER

Nejdokonalejší: připraven
čistý prášek z vinného kamence. Proti km
mouci, kamence a jiných nečistot.

PO 40 ROKŮ V POPRÁDĚ